

راهبردهای یاددهی - یادگیری

کلاس های چند پایه

(آنچه آموزگار چندپایه باید بداند)

حمید امامی راد

راهبر آموزشی و مدرس دانشگاه فرهنگیان

سرشناسه	:	امامی راد، حمید، ۱۳۵۵ .
عنوان و نام پدیدآور	:	راهبردهای یاددهی - یادگیری کلاس‌های چندپایه: (آنچه آموزگار چندپایه باید بداند) / حمید امامی راد.
مشخصات نشر	:	مشهد: مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب؛ ۱۳۹۸ .
مشخصات ظاهری	:	۲۰۰ ص.؛ مصور، جدول
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۷۶-۲۶۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	کلاس‌های چندپایه - ایران / تدریس - روش‌شناسی
یادداشت	:	کتابنامه : ص. ۱۹۸ - ۱۹۹ .
رده‌بندی کنگره	:	LB ۱۰۲۹
رده‌بندی دیویی	:	۳۷۱/۲۵۰۹۵۵
شماره کتابشمار سی	:	۵۷۱۰۰۸۱

نام کتاب		راهبردهای یاددهی - یادگیری کلاس‌های چندپایه (آنچه آموزگار چندپایه باید بداند)
مؤلف		حمید امامی راد
ناشر		مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب
صفحه آرای		حوا فیضی نژاد
طرح جلد		حامد منصوریان
نوبت چاپ		اول ۱۳۹۸
قطع		وزیری
شمارگان		۱۰۰۰ نسخه
قیمت		۳۰۰۰ تومان
چاپ		معین
شابک		۹۷۸-۶۰۰-۴۷۶-۲۶۸-۷

مرکز پخش: مشهد، خیابان امام خمینی، جنب اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی
 بازارگانی: ۰۵۱)۳۲۲۸۱۴۱۰ (سفرشات: ۰۵۱)۳۲۲۸۳۴۲۲ (دفتر نشر: ۰۵۱)۳۲۲۸۰۱۶۷
 Web site - www.zarihaftab.ir Email - zarihaftab@gmail.com

«حق چاپ محفوظ است»

فهرست

.....	مقدمه
.....	فصل اول
.....	برنامه ریزی و نقش برنامه درسی در کلاس های چند پایه
.....	برنامه ریزی چیست؟
.....	چینش پایه ها در کلاس های چند پایه و اهمیت آن در برنامه نویسی
.....	الف) تئیب پایه ها
.....	ب) بعد از نیروی انسانی موجود در آموزشگاه
.....	ج) نبودن دانش آموز در بعضی از پایه ها
.....	د) عدم علاقه بعضی از ملمان برای تدریس در بعضی از پایه ها
.....	اصول طراحی برنامه های کلاسی چند پایه
.....	جدول مواد و ساعات درس
.....	نمونه هایی از برنامه هفتگی
.....	فصل دوم
.....	روش های عملی اداره ی کلاس های چند پایه
.....	انواع روش های تدریس در کلاس های چند پایه
.....	۱- روش محوری
.....	۲- روش گروهی
.....	۳- روش مشترک محوری و گروهی
.....	پیوست های طرح درس
.....	فصل سوم
.....	تکلیف و نقش طلایی آن در کلاس های چند پایه
.....	انواع تکلیف
.....	الف: تکلیف از نظر چگونگی ارائه
.....	۱- تکالیف انفرادی
.....	۲- تکلیف گروهی
.....	۳- تکلیف جمعی یا عمومی
.....	ب: تکلیف از منظر محتوا

- ۱- تکالیف آماده سازی..... ۵۲
- ۲- تکالیف تمرینی..... ۵۴
- ۳- تکالیف بسطی-امتدادی..... ۵۴
- ۴- تکالیف پژوهشی..... ۵۵
- ۵- تکالیف خلاقیتی..... ۵۶
- ۶- ارائه تکالیف خلاق به چه نکاتی توجه کنیم؟..... ۵۷
- ۷- تکالیف مهارت محور (عملکردی) چیست؟..... ۵۹
- ۸- چرا باید از تکالیف عملکردی استفاده کنیم؟..... ۶۰
- ۹- محاسن استفاده از تکالیف عملکردی..... ۶۰
- ۱۰- محدودیت های استفاده از تکالیف عملکردی..... ۶۰
- ۱۱- چگونه تکالیف عملکردی طراحی کنیم؟..... ۶۱
- ۱۲- چهارم..... ۶۳
- ۱۳- های آموزشی..... ۶۳
- ۱۴- نمونه های بازی آموزشی..... ۶۵
- ۱۵- پنجم..... ۱۰۳
- ۱۶- و خلاقیت در کلاس های چند پایه..... ۱۰۳
- ۱۷- توصیه های آلبرت اینشتین برای افزایش هوش و خلاقیت کودکان..... ۱۰۹
- ۱۸- ششم..... ۱۱۵
- ۱۹- های طلایی در اداره ی کلاس های چند پایه..... ۱۱۵
- ۲۰- هفتم..... ۱۲۳
- ۲۱- های چند گانه و تاثیر شناخت آن در اداره بهتر کلاس های چند پایه..... ۱۲۳
- ۲۲- سناسایی هوش های چند گانه جهت شناخت بهتر دانش آموزان و کمک به حل مشکلات رسی آن ها..... ۱۲۵
- ۲۳- ۱- هوش مکانی (دیداری - فضایی)..... ۱۲۵
- ۲۴- ۲- هوش کلامی / زبانی..... ۱۲۶
- ۲۵- ۳- هوش منطقی - ریاضی..... ۱۲۶
- ۲۶- ۴- هوش بدنی - جنبشی (حرکتی - جسمانی)..... ۱۲۷
- ۲۷- ۵- هوش موسیقایی..... ۱۲۸
- ۲۸- ۶- هوش برون فردی..... ۱۲۹

۷- هوش درون فردی.....	۷
۸- هوش طبیعت گرا.....	۸
نکات مهم در به کارگیری هوش های چند گانه.....	
روش شناسایی هوش های چند گانه.....	
فصل هشتم.....	
درس پژوهی راه مفید و مهم در حرفه ای شدن آموزگاران چند پایه.....	
درس پژوهی چیست؟.....	
مهم ترین هدف های درس پژوهی در مدارس چند پایه.....	
شرایط اجرای درس پژوهی.....	
مراحل درس پژوهی.....	
فصل نهم.....	
اختلالات یادگیری من اول در مدارس ابتدایی و درمان آن ها.....	
اختلال یادگیری چیست؟.....	
انواع اختلالات یادگیری.....	
۱- ناتوانی یادگیری ریاضیات Dyscalculia.....	
۲- ناتوانی یادگیری خواندن Dyslexia.....	
۳- ناتوانی در بیان کتبی یا نوشتن Dysgraphia.....	
انواع اختلالات دیکته نویسی و راه های درمان آن (خلاصه و کاربردی).....	
راهنمای تکمیل فرم اختلالات دیکته نویسی.....	
فصل دهم.....	
تلفیق در چند پایه، آشنایی مختصر با STEM.....	
ارتباط عمودی (طولی) محتوا.....	
ارتباط افقی (عرضی) محتوا.....	
چگونه STEM آموزش یادگیری دانش آموز را بهبود می بخشد؟.....	
STEM چه پیامی برای برنامه درسی مدارس ابتدایی دارد؟.....	
چند نمونه تلفیق کار آفرین به صورت مختصر.....	
فصل یازدهم.....	
ارزشیابی کیفی توصیفی در کلاس های چند پایه.....	
ابزارهای ارزشیابی توصیفی در یک نگاه کوتاه.....	

۱۶۵	بزارهای سنجش مشاهده ای
۱۶۶	الف) فهرست و ارسى
۱۶۹	ب) مقیاس درجه بندى
۱۷۱	ج) رویداد (واقعه) نگارى
۱۷۲	زمن عملکردى
۱۷۳	نواع آزمون های عملکردى
۱۷۷	تكاليف درسى
۱۷۷	خودسنجى و هم تال سنجى
۱۷۸	زمن های مداد - عذى
۱۷۹	برسیدن
۱۸۰	سنجش والدین
۱۸۰	پوشه ی کار
۱۸۱	دستورالعملی جهت اثر بخش تر کردن ارزشیابی توصیفی
۱۸۵	ل دوازدهم
۱۸۵	فی تصویری سامانه سناد و راهنمای ثبت ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی
۱۸۶	لف: معرفی سامانه سناد (تصویری)
	ب: راهنمای ثبت ارزشیابی پیشرفت تحصیلی - تربیتی دانش آموزان مدارس ابتدایی در
۱۹۳	سامانه سناد
۱۹۹	ع

مدارس متعددی در مناطق مختلف ایران و خارج از کشور وجود دارد که آموزگار مجبور است در یک‌زمان و یک کلاس درس به چندپایه تحصیلی مختلف (حداقل دو و حداکثر شش‌پایه) به‌صورت رسمی تدریس کند. تدریس هم‌زمان چندپایه هم تهدید و هم فرصت است. تهدید آن روبرو شدن با مشکلات متعدد نظیر کمبود وقت، عدم تناسب سنی، مختلط بودن دانش‌آموزان، عدم تخصّص کافی آموزگاران چندپایه و... می‌باشد. فرصت آن، بهره‌مند کردن دانش‌آموزان محروم از آموزش، ارائه فرصت یادگیری، بالا بردن نرخ سوادآموزی، توجه ویژه به هدف‌های بنیادی پنجم از سند تحول بنیادین - تأمین و بسط عدالت در برخورداری از فرصت‌های تعلیم و تربیت باکیفیت مناسب با توجه به تفاوت‌ها و ویژگی‌های دختران و پسران و مناطق مختلف کشور - است.

نگارنده با تجربه چندین ساله تدریس در مدارس چندپایه داخل و خارج از کشور، تدریس در دانشگاه فرهنگیان و آموزش ضمن خدمت آموزش و پرورش در نظر دارد با ثبت تجارب و یافته‌های خود در به ثمر رساندن عدالت آموزشی سهمی اندک داشته باشد. در این کتاب سعی شده ضمن به حداقل رساندن آسیب‌های ناشی از ناهماهنگی به راهکارهای عملی مبتنی بر بازی، خلاقیت، رعایت تفاوت‌های فردی و... نگاه ویژه‌ای داشته باشد. یکی از دوستان در نقد خود اظهار داشتند که فصل بازی‌ها در این کتاب خیلی طولانی است؛ خدمت ایشان عرض کردم تمام ساعات آموزش و پرورش دوره‌ی اول و دوم ابتدایی باید بازی باشد. بازی محرک و ایجادکننده نشاط، ثبات، تعمیق، رشد تفکر و خلاقیت در یادگیری است.

در جلسه‌ای که در زمینه کیفیت بخشی به کلاس‌های چندپایه برگزار شده بود این جانب با استناد به تحقیقات مختلف آموزشی؛ برتری روحیه‌ی همکاری، بهداشت روانی، بیان عواطف، سازگاری محیطی، رشد اجتماعی دانش‌آموزان چندپایه نسبت به دانش‌آموزان تک‌پایه را به‌روشنی اثبات کرده و ایمان و باور معلم را در کنار تخصّص دو بال ترقی کلاس‌های چندپایه معرفی نمودم. آموزگاران محترم چندپایه با این دو بال به‌سوی کیفیت و عدالت آموزشی پرواز عاشقانه خواهند کرد. البته این پرواز حمایت مسئولین را نیز می‌طلبد که خوشبختانه در چندسال اخیر نگاه مثبتی به این مهم صورت گرفته است. امیدواریم این نگاه به باور و عمل منجر شود.

گردآوری مطالب و تالیف کتاب راهبردهای یاددهی یادگیری کلاس‌های چندپایه به یمن دلگرمی‌ها و حمایت‌های معاونت فرهیخته و محترم مدیرکل آموزش و پرورش خراسان رضوی

جناب آقای حقیقی، معاونت محترم بنیادین آموزش و پرورش سبزوار جناب آقای صادقی، راهبران آموزشی و تربیتی- سفیران تحول آموزش و پرورش-کشور، با حمایت و تشویق دبیرخانه کشوری کیفیت بخشی به کلاس های چندپایه به خصوص جناب آقای دکتر برادران، دکتر مهدویان و دکتر کهن دل، سرکار خانم سودابه پارسا ریاست محترم اداره ی تکنولوژی اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی، دوست عزیز و راهبر پرتلاش سبزوار جناب آقای علی اکبر مظلومی، مدیرآموزگار پرتلاش و خوش ذوق جناب آقای علی اکبر رازقندی که زحمت ویراستاری مطالب را متقبل شدند، کارشناسان و آموزگاران چندپایه ی گرانقدر میسر گردید و چه بسا نه سراسر عشق و عاطفه ی دانش آموزان چندپایه ی مناطق محروم روستایی و عشایری سراسر حای غیرقابل انکار و اغماض برای نگارنده بوده و خواهد بود.

لازم به ذکر است در گردآوری مطالب از دست نوشته ها، پاورپوینت ها، عکس ها و مدارکی استفاده گردید که در جلسات گردهمایی های مختلف به دست حقیر رسیده بود و چون فاقد اسم مشخصی بود به استناد فرمان حضرت علی (ع) که در نهج البلاغه می فرمایند: «انظر الی ما قال و لاتنظر الی من قال» «نگاه کن چه چیزی گفته می شود، نگاه نکن چه کسی می گوید.» و این، نه یک دستور دینی، عرف یا موعظه اخلاقی که یکی از فرمول های پیشرفت هر جامعه ای است؛ بنابراین با توجه به عدم دسترسی به اصل منبع و ذکر آدرس نتوانستم بیان آن مطالب ارزشمند چشم پوشی نمایم. با تکرر و قدردانی ویژه از کلیه ی همکاران گران قدر، از یکایک افرادی که از مطالب و نوشته های من استقبال کرده و نامی برده نشده است پوزش می طلبم و آرزوی سلامتی و موفقیت برای ایشان از درگاه ایزد متعال خواستارم.

امید است با الطاف الهی، راهنمایی و نقد سازنده ی همه ی آموزگاران چندپایه، کارشناسان فرهیخته آموزش و پرورش، دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان و همه ی دستوران تعلیم و تربیت دانش آموزان چندپایه و مناطق محروم، قدمی اندک در راه اعتلای آموزش و پرورش و ایجاد عدالت آموزشی برداشته باشیم.